

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we Wrocławiu prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w *Ustawie o działalności leczniczej* z dnia 15 kwietnia 2011 roku (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 799) oraz *Ustawie o finansach publicznych* z dnia 27 sierpnia 2009 roku (t.j.: Dz.U. 2023 poz. 1270).

Podstawą monitorowania gospodarki finansowej w SP ZOZ MSWiA był plan finansowy, w tym plan inwestycyjny na 2023 rok, który został zatwierdzony przez p. o. Dyrektora SP ZOZ-u w dniu 28.12.2022 roku i zaopiniowany przez Radę Społeczną w dniu 26.01.2023 (Uchwała nr 1/2023). W ciągu 2023 roku dokonano czterech korekt planu.

Plan został opracowany z uwzględnieniem:

w zakresie przychodów:

- wysokości umów na 2023 rok z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych,
- wysokości zawartych na 2023 rok umów sprzedaży usług medycznych dla innych odbiorców (np. sprzedaż usług medycyny pracy, badań diagnostycznych),
- wartości świadczeń udzielonych odpłatnie (komercyjnie) w poprzednim roku,
- umów dzierżawy nieużytkowanych przez Szpital pomieszczeń i innych budowli (np. garaży)

w zakresie kosztów:

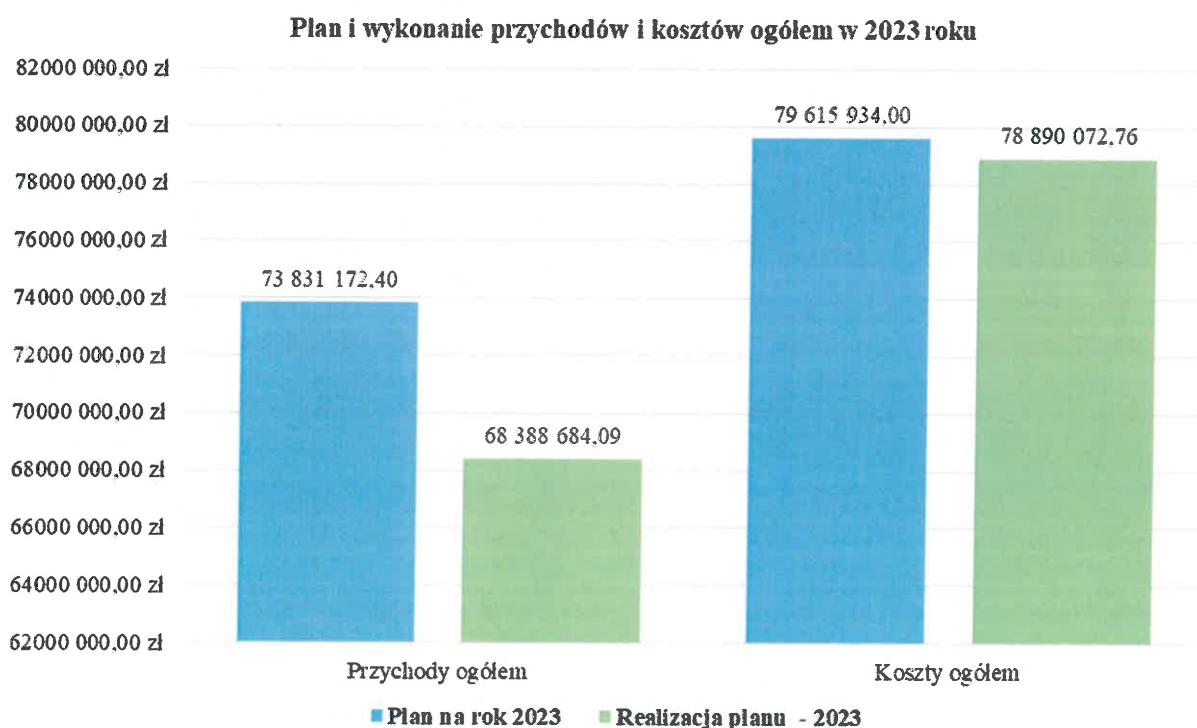
- rzeczywistego zużycia materiałów w latach poprzednich,
- wartości zakupionych usług w poprzednim roku obrotowym,
- wartości zawartych umów na dostawy i usługi,
- zapotrzebowania złożonego przez komórki organizacyjne szpitala,
- **wzrostu cen materiałów i usług na poziomie inflacji** (tutaj należy nadmienić, że średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2023 r. w stosunku do 2022 r. wyniósł 111,4 (wzrost cen o 11,4%),
- wzrostu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń,
- planu amortyzacji posiadanych i nowo przyjętych środków trwałych.

W 2023 roku zaplanowano osiągnięcie przychodów ogółem na poziomie 73 831 172,40 zł, zaś planowane koszty ogółem oszacowano na poziomie 79 615 934,00 zł a, co za tym idzie stratę brutto w wysokości (-5 784 761,60 zł), która po uwzględnieniu zaplanowanego podatku dochodowego wygenerowałaby planowaną stratę netto na poziomie (-5 854 761,60 zł).

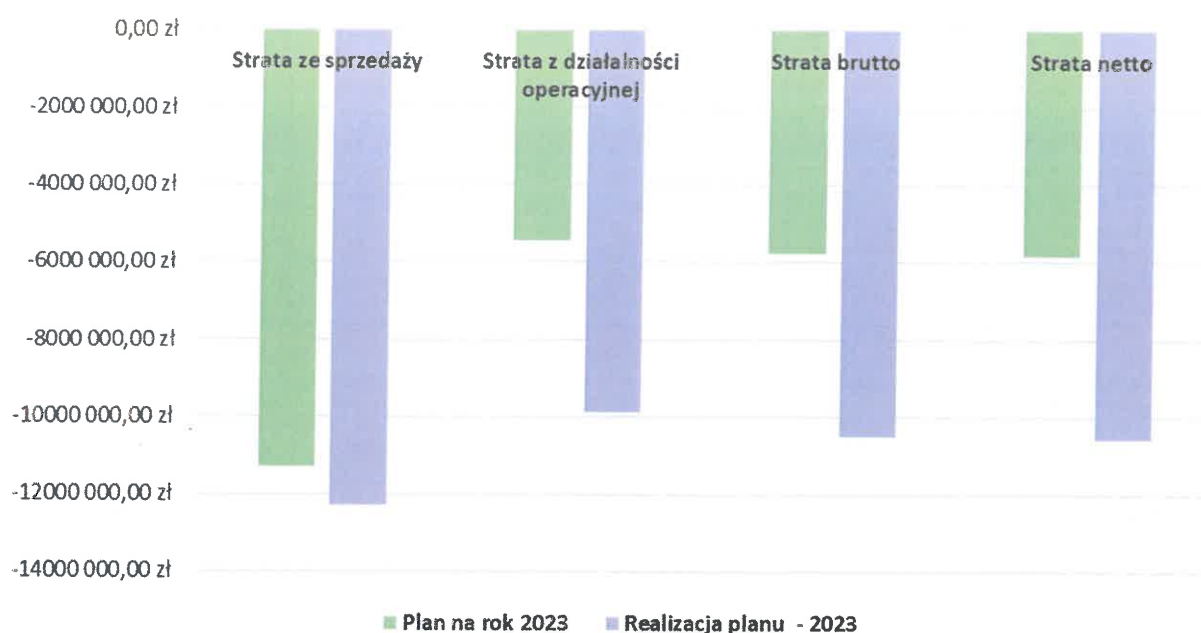
Stratę ze sprzedaży zaplanowano na poziomie (-11 294 761,60 zł).

Analiza realizacji planu finansowego w 2023 roku wykazała, że Szpital ostatecznie wygenerował stratę ze sprzedaży w wysokości (-12 303 728,52 zł) oraz stratę netto w wysokości (-10 566 500,67 zł).

Szpital uzyskał przychody na wartość ogółem 68 388 684,09 zł, tj. 92,63 % zaplanowanego poziomu. Rzeczywiste koszty ogółem poniesione w 2023 roku to kwota 78 890 072,76 zł, tj. 99,09 % zaplanowanego poziomu. Opisane relacje przedstawiono na poniższych wykresach.

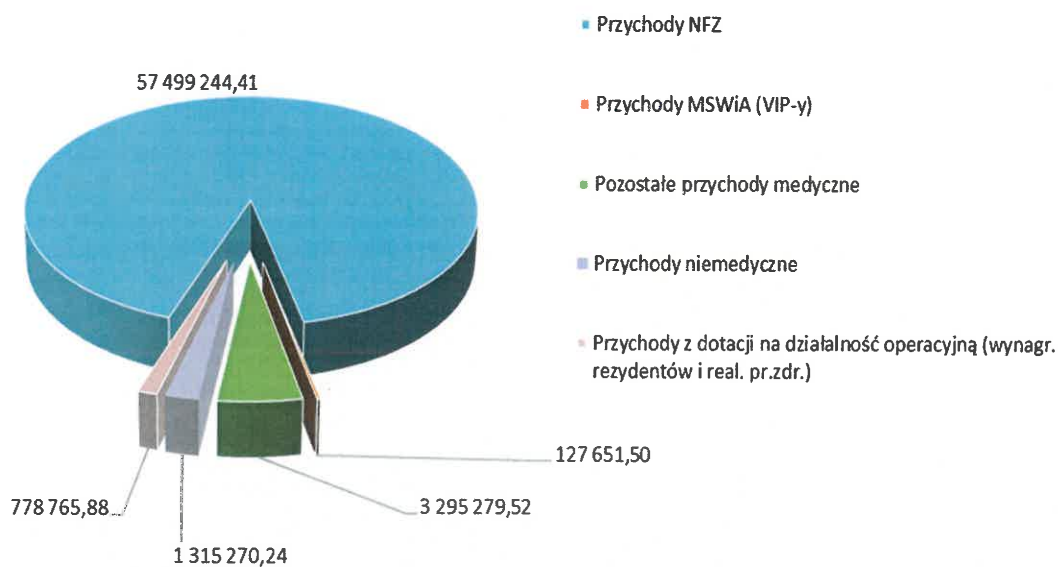

Analiza wyników finansowych w 2023 roku

Poniżej przedstawiono strukturę przychodów netto ze sprzedaży. W strukturze uzyskanych przychodów największy udział stanowiły przychody z NFZ – 91,25%, pozostałe przychody medyczne - 5,23 %, przychody niemedyczne – 2,09%, przychody z dotacji na działalność operacyjną (wynagrodzenie rezydenta, realizacja programów zdrowotnych) - 1,23% oraz przychody MSWiA (VIP-y) - 0,20 %.

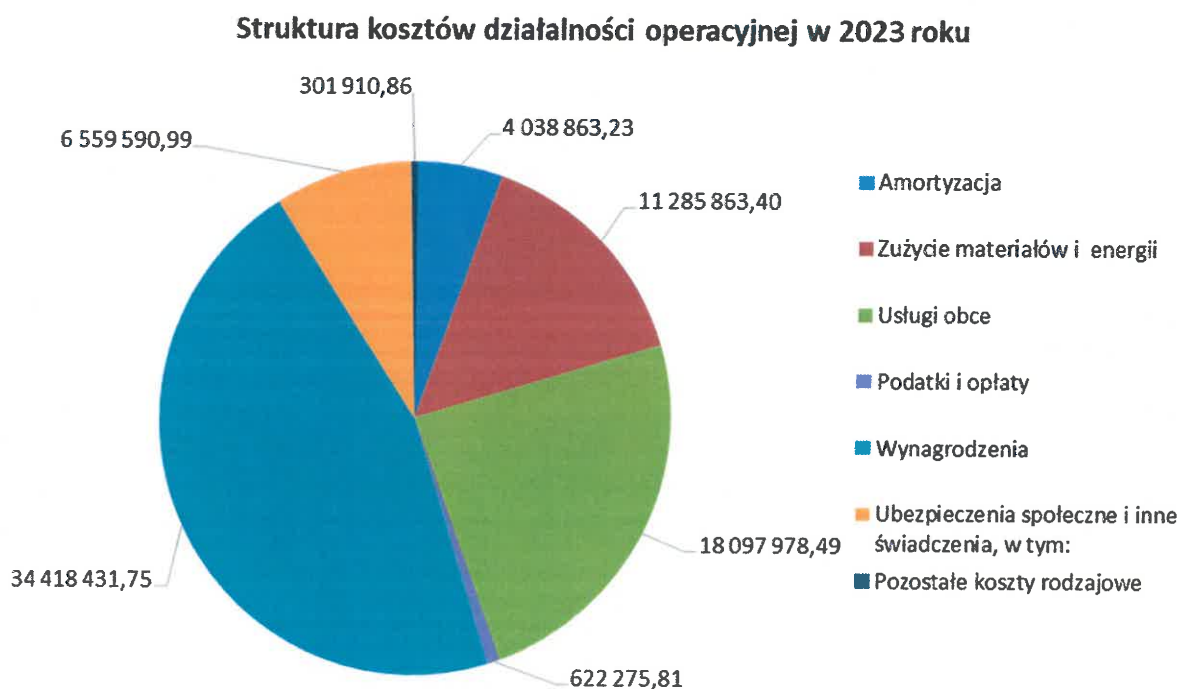
Struktura przychodów netto ze sprzedaży w 2023 roku

Na prowadzenie działalności statutowej w 2023 roku Szpital uzyskał fundusze, które pochodzą ze sprzedaży usług medycznych Narodowemu Funduszowi Zdrowia, sprzedaży badań, usług medycznych podmiotom nieuprawnionym do bezpłatnego leczenia oraz wykonanych komercyjnie. Pozyskano również przychody z innej działalności gospodarczej, np. z najmu nieużytkowanych powierzchni.

Koszty działalności operacyjnej nie zostały przekroczone i wyniosły 96,96 % zaplanowanej wartości. Największą pozycją w strukturze wykonanych kosztów w 2023 roku są wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, które stanowią 54,40 % całości kosztów działalności operacyjnej. W 2023 roku znaczny wzrost kosztów wykazują usługi obce, w tym między innymi kontrakty personelu medycznego.

Graficzną analizę kosztów działalności operacyjnej przedstawiono na wykresie zamieszczonym poniżej.

Koszty usług obcych w 2023 r. przyjmują wartość 18 097 978,49 zł i są większe od kosztów wygenerowanych w roku 2022 o 1 248 684,75 zł (7,41 %). Wzrost jest spowodowany głównie wzrostem cen oraz stawek za usługi udzielanych świadczeń medycznych.

Na wzrost kosztów usług obcych największy wpływ miały:

- ✓ wzrost kosztów z tytułu umów cywilnoprawnych (kontraktów);

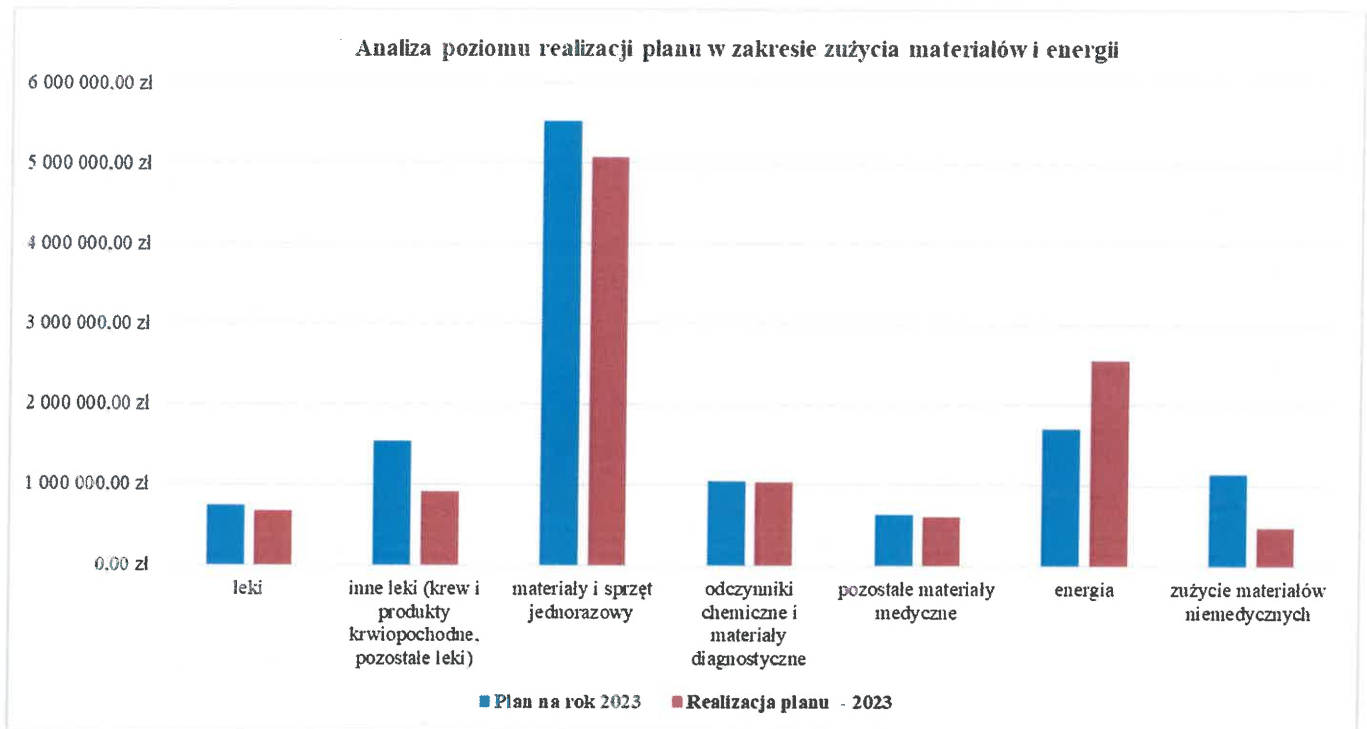
- ✓ wzrost kosztów za usługi zewnętrzne zakupione w wyniku rozstrzygniętych przetargów;
- ✓ wzrost kosztów usług medycznych (diagnostyka).

Poniżej szczegółowa analiza usług obcych w układzie rodzajowym (porównanie roku 2023 do roku 2022)

Wyszczególnienie		2023	2022	Różnica 2023/2022
Usługi obce		18 097 978,49	16 849 293,74	1 248 684,75
1.	Usługi niemedyczne	3 136 150,91	3 226 463,15	-90 312,24
a.	usługi remontów, napraw, konserwacji i przeglądów budynków, budowli, instalacji i urządzeń technicznych	144 601,52	157 594,51	-12 992,99
b.	usługi napraw, konserwacji i przeglądów sprzętu i aparatury medycznej	253 669,65	141 615,82	112 053,83
c.	usługi najmu, dzierżawy, leasingu operacyjnego (z wyjątkiem IT)	450 024,16	432 474,97	17 549,19
-	najem, dzierżawa, leasing operacyjny budynków, lokali	110 205,72	137 525,41	-27 319,69
-	najem, dzierżawa, leasing operacyjny sprzętu medycznego	124 528,71	93 917,81	30 610,90
-	najem, dzierżawa, leasing operacyjny sprzętu niemedyycznego	0,00	0,00	0,00
-	najem, dzierżawa, leasing operacyjny pojazdów	0,00	0,00	0,00
-	inne	215 289,73	201 031,75	14 257,98
d.	usługi utrzymania czystości, utylizacji odpadów, ochrony obiektów i terenu	510 511,99	659 785,13	-149 273,14
e.	usługi informatyczne	501 563,32	480 478,13	21 085,19
f.	usługi pozostałe związane z utrzymaniem zabezpieczenia medycznego i niemedyycznego, w tym:	895 703,13	860 436,56	35 266,57
-	usługi pralnicze	69 578,22	71 506,48	-1 928,26
-	usługi żywienia	793 333,77	741 999,65	51 334,12
-	inne	32 791,14	46 930,43	-14 139,29
g.	Pozostałe usługi niemedyczne	380 077,14	494 078,03	-114 000,89
2.	Usługi medyczne	14 961 827,58	13 622 830,59	1 338 996,99
a.	usługi transportowe medyczne - zakupione z zewnątrz	115 228,49	74 926,95	40 301,54
b.	usługi diagnostyczne	965 304,90	747 176,19	218 128,71
-	zakup usług diagnostyki laboratoryjnej	216 435,55	189 230,94	27 204,61
-	zakup pozostałych usług diagnostycznych	748 869,35	557 945,25	190 924,10
c.	podwykonawstwo medyczne	10 376 278,07	9 608 911,13	767 366,94
d.	podwykonawstwo medyczne - dyżury	2 569 730,23	2 371 498,82	198 231,41
e.	podwykonawstwo medyczne - dyżury pod telefonem - gotowość	927 335,89	806 607,50	120 728,39
f.	pozostałe usługi medyczne	7 950,00	13 710,00	-5 760,00

022).

Zużycie materiałów i energii nie zostało przekroczone i wynosi 91,70 % zaplanowanej wartości. Poniżej analiza poziomu realizacji planu w zakresie zużycia materiałów i energii.

W 2023 roku Szpital realizował zadania inwestycyjne, których szczegółowy zakres realizacji z podziałem na źródła finansowania przedstawiają załączniki nr 3 i 5 do sprawozdania z realizacji planu inwestycyjnego.

Szpital w celu zniwelowania niedofinansowania z 2023 roku zwiększył kredyt odnawialny, (co spowodowało wzrost kosztów finansowych), skorzystał z układu ratalnego ZUS. Ww. działania pozwoliły na kontynuację udzielania świadczeń zdrowotnych. Niestety rosnące zadłużenie u kontrahentów, groźby i wstrzymywanie dostaw znacząco utrudniają bieżącą działalność. Ponadto w ostatnich latach szpital odnotował wzrost pozwów od kontrahentów, przy czym zdarza się, że współpracujący wciąż ze szpitalem dostawcy kierują do sądu po kilka pozwów w czasie trwania umów. Należy podkreślić, że rodzi to istotne ryzyko dodatkowych kosztów działalności, ponieważ w sytuacji kiedy należność zostanie uregulowana, to wpływ pozwu do sądu przed odnotowaniem wpłaty automatycznie powoduje zasądzenie kosztów postępowania, obejmujących koszty opłaty od pozwu oraz koszty zastępstwa procesowego. Taka konsekwencja w działaniu efektywnie i niewspółmiernie powiększa zadłużenie szpitala. Warto podkreślić, że kontrahenci aktualnie dysponują wysoką świadomością swoich praw

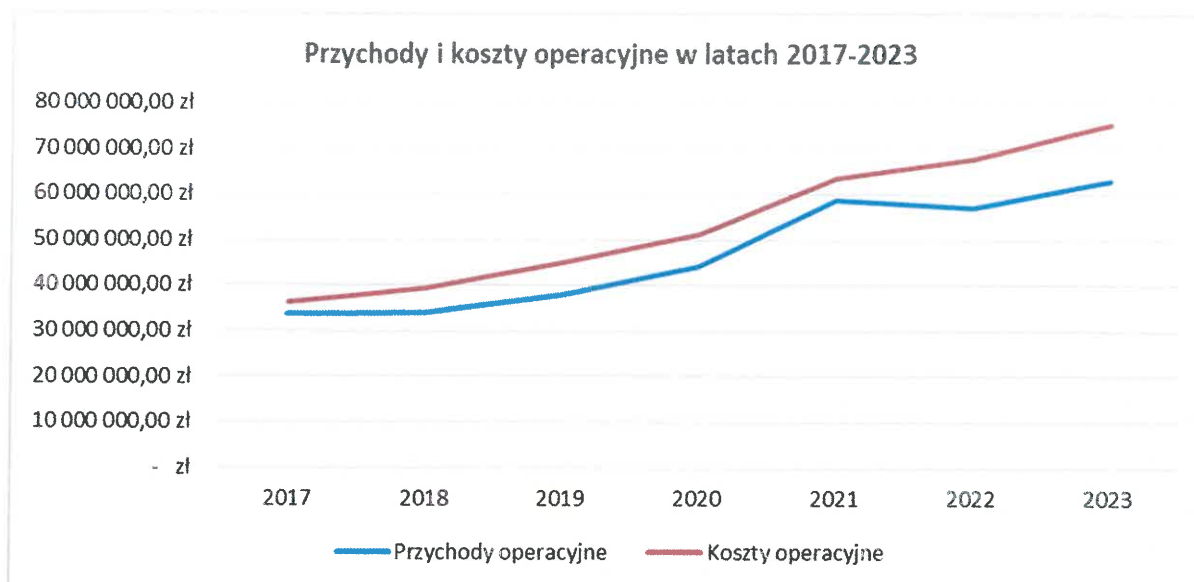
i większość z nich potrafi egzekwować skutecznie proces windykacji. Znaczna liczba kontrahentów domaga się zapłaty podwyższonych odsetek oraz rekompensaty z art. 10 Ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Jedną z przesłanek do zmian w zakresie funkcjonowania i sposobu finansowania szpitali jest zwiększenie przychodów z tytułu zawartych umów z NFZ oraz indywidualne podejście do każdego szpitala w odniesieniu do wyceny procedur medycznych.

Niezależnie od bieżącego zapotrzebowania ogółu ludności, SP ZOZ MSWiA we Wrocławiu realizuje szczególne świadczenia, które nie powinny być powierzone innym jednostkom, m.in. zajmuje się organizacją zabezpieczeń medycznych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (np. Prezydenta RP i Premiera RP). Świadczenia te realizowane są na podstawie umowy zawartej z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zabezpieczenia medyczne są organizowane na wniosek Służby Ochrony Państwa, której funkcjonariusze są w stałym kontakcie z koordynatorami ds. zabezpieczeń medycznych powołanymi w naszym zakładzie.

SP ZOZ MSWiA we Wrocławiu od lat podejmuje intensywne działania zmierzające do poprawienia własnej sytuacji finansowej. Szpital działa wg. rygorystycznej polityki ograniczania kosztów, ale wyliczone dla potrzeb kontraktu z NFZ wynagrodzenie za zrealizowane świadczenia zdrowotne nie pokrywa w pełni kosztów szpitala. Taka sytuacja powtarza się przy każdej umowie z NFZ. W związku z funkcjonowaniem szpitala w tzw. sieci szpitali, prawo nakłada i na SP ZOZ MSWiA we Wrocławiu i na NFZ obowiązek zawarcia kontraktu w całości proponowanego przez NFZ (art. 136c ust. 5 Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Wynagrodzenie w kontrakcie jest wyliczane wg. narzuconych przepisami reguł. Reguły te, wprowadzono dla potrzeb zapewnienia stabilności finansowej podmiotu leczniczego, wraz z zagwarantowaniem pokrycia kosztów jego funkcjonowania. Powyższe nie znajduje odzwierciedlenia w poziomie zobowiązań NFZ wobec szpitala. Stale występujące niedoszacowanie, a tym samym ciągły brak pełnego finansowania kosztów, przekłada się na utratę nie tylko postrzeganej długoterminowo stabilności finansowej jednostki, ale także utratę zdolności wywiązywania się ze zobowiązań finansowych wobec kontrahentów, a tym samym istnienie przeterminowanych zobowiązań szpitala wobec kontrahentów.

Relacje między zmianą kosztów i przychodów w latach 2017-2023 przedstawia poniższy wykres:

Okolicznością powszechnie znaną jest to, że na skutek inflacji (na bardzo wysokim poziomie) i wzrostu cen energii, sam wzrost kosztów wynagrodzeń, których nie rekompensują wartości kontraktu z NFZ, stanowi jedynie część podwyżki kosztów ponoszonych przez szpital. Kwestia wzrostu poziomu pozostałych (poza wynagrodzeniami) kosztów nie zostaje uwzględniana w treści rekomendacji Prezesa AOTMiT dotyczącej wyceny świadczeń zdrowotnych. Niespotykany i skokowy wzrost cen w związku z najwyższą od kilkadziesiąt lat inflacją oraz w związku z drastycznym wzrostem cen paliw i energii bezpośrednio przekłada się na wszystkie inne zobowiązania szpitala, które będą wzrastać, co odnosi się do wszystkich kosztów. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji we Wrocławiu jest jednostką o dużym potencjale, stanowiącą ważny element systemu ochrony zdrowia na terenie województwa dolnośląskiego. Jego kłopoty, podobne do wielu placówek tego rodzaju, wymagają rozwiązania instytucjonalnego. Do czasu wdrożenia tego typu rozwiązań w szpitalu należy poczynić wiele działań, pozwalających utrzymać zakres i jakość świadczonych usług. Przedsięwzięcia te mają różny charakter, gdyż są to zmiany zarówno o zakresie finansowym (wzrost przychodów), organizacyjnym (poszerzenie rodzaju udzielanych świadczeń), jak i wymagającym inwestycji (kompleksowa, etapowa modernizacja infrastruktury szpitala). Jeśli się powiodą, pozwolą na poprawę stanu finansów szpitala oraz umożliwią spełnienie oczekiwań obecnych jak i przyszłych pacjentów. W związku z powyższym działania restrukturyzacyjne wymagają współpracy wszystkich struktur organizacyjnych szpitala, wsparcia organu tworzącego oraz organów samorządowych.

Biorąc pod uwagę całokształt sytuacji ekonomicznej i mimo wszystko licząc na zmiany systemowe jednostka zakłada kontynuację działalności, z tego powodu, że dalsze jej istnienie uzasadnione jest celami i zadaniami, dla których została utworzona. Szpital realizuje usługi ochrony zdrowia, które są dobrem publicznym.

DYREKTOR
Samodzielnego Publicznego
Zakładu Opieki Zdrowotnej MSWiA we Wrocławiu

Jan Malerczyk

Dyrektor Samodzielnego Publicznego
Zakładu Opieki Zdrowotnej MSWiA
we Wrocławiu

Główny Księgowy
Samodzielnego Publicznego
Zakładu Opieki Zdrowotnej MSWiA we Wrocławiu

mgr Marta Turczyk-Śniegoń